

DIA INTERNACIONAL DEL POBLE GITANO

Palau del Parlament, 8 d'abril de 2009

Bon dia. Benvingudes i benvinguts al Parlament de Catalunya, que és la casa de tots els catalans i les catalanes, que és casa seva. És per això que avui tornem a celebrar amb satisfacció la commemoració del Dia Internacional del Poble Gitano a Catalunya, i a reforçar els llaços històrics que s'han anat teixint al llarg dels segles entre el seu poble i el nostre país, Catalunya.

Enguany, a més, celebrem aquesta trobada amb un títol tan suggerent com explícit: "Gitanos: participació política i social".

De fa un temps existeixen entre la ciutadania certes tendències de canvi que es visualitzen en la manera d'establir relacions socials per mitjà de noves eines que ens ofereix la societat de la informació. És el que es coneix com la "xarxa social", que té diversos instruments.

Aquesta transformació social, que de fet es viu a escala global, que no coneix fronteres ni tampoc ètnies i que, per tant, ultrapassa països i estats, evidencia cada dia més que el ciutadà deixa de ser aquell usuari passiu que s'acontentava amb el simple fet de rebre informació i es converteix en un usuari actiu, que a més d'informar-se pren la iniciativa, debat, opina, qüestiona, critica i, el que és més important, participa.

I aquest és el veritable canvi que experimenta la societat global i també el poble gitano, un canvi de fons, com veurem tot seguit: el d'anar incorporant la cultura que ens ofereixen les noves tecnologies i, sobretot, aprofitar la intel·ligència col·lectiva i la saviesa de la gent per compartir el coneixement i participar en la construcció de les noves estructures socials.

Com deia, però, aquest canvi no porta cap segell ni és exclusiu de cap país ni de cap nació, ni per descomptat de cap ètnia. Els en poso un exemple, si m'ho permeten. Koen Peeters Grietens és un antropòleg especialitzat en la investigació social i la capacitació de minories ètniques, que de segur que molts de vostès ja coneixen, ja que ha escrit diversos articles sobre la joventut gitana i la seva

participació social. Doncs bé, Koen Peeters escrivia tot just fa cinc anys sobre l'inici d'aquesta transformació social i participativa i les possibilitats que ofereixen les noves eines de la societat de la informació al poble gitano. I aquest mateix antropòleg deia ja llavors coses tan interessants com que parlar de la participació sociopolítica dels joves gitanos comporta exigir les possibilitats perquè puguin fer-ho i que s'ha de considerar aquesta participació com el dret i la capacitat real de traduir els seus interessos, les seves expectatives i les seves demandes en una actuació individual –participació ciutadana– i també col·lectiva –participació comunitària.

Participació. Aquesta és la clau de volta. La participació, i això ho dic posant-hi un èmfasi especial, és el dret dels ciutadans a estar informats, a ser consultats, a prendre decisions. Aquests són tres estadis d'evolució i d'aprofundiment de la participació, d'augment de la seva qualitat i de maduració de la relació entre governants i governats, entre la societat i els polítics. Són també tres nivells que cal anar superant perquè, d'una banda, les institucions siguin més permeables a les inquietuds i a les necessitats de les persones i dels pobles, i, de l'altra, perquè tots nosaltres ens interessem per la tasca de les institucions que ens representen.

Aquest és un procés tan necessari per a la regeneració de les relacions entre la societat i els polítics que estic convençut que amb el temps anirà acompanyat d'una consolidació de la democràcia i d'una recuperació de la imatge de la política i dels qui l'exercim. Perquè al cap i a la fi participar és informar-se, és complir un seguit de deures i és també reclamar drets i llibertats. Participar és interessar-se pels problemes del barri, dels veïns, de la nostra associació, de l'escola, del taller, de la feina, del municipi, de la fàbrica; també del país. Dit d'una altra manera: participar és involucrar-se i comprometre's.

I parlant de compromisos, l'acord del Parlament amb el poble gitano, que va adquirir una nova dimensió ara fa dos anys amb la declaració institucional de reconeixement de la persecució i el genocidi continuats dels gitanos a Catalunya, s'ha mantingut constant al llarg dels anys i avui continua latent i viu.

Una prova d'això que els dic són les polítiques que ha engegat el Govern de la Generalitat per facilitar tots aquests elements de participació activa, el desenvolupament del ja conegut pla integral del poble gitano a Catalunya, que té

per principal objectiu combatre des d'una perspectiva global la situació de desigualtat que encara avui pateix la població gitana a Catalunya. És indispensable poder-la equiparar socialment, culturalment i econòmicament amb la societat general, de la qual forma part, i alhora promoure i reconèixer els trets culturals que són propis d'aquest col·lectiu. El pla també cerca, d'una banda, que les persones gitanes puguin arribar a equiparar les seves possibilitats d'accés i promoció en el mercat laboral, d'accés a l'habitatge, de promoció educativa i de promoció de joves i dones, i actuacions transversals que permetin visualitzar les persones gitanes en tots els àmbits de la societat. I també pretén fer possible que el poble gitano a Catalunya pugui desenvolupar, mantenir, estudiar i difondre la seva cultura i la seva llengua.

Estic convençut que aquesta participació, aquesta cultura deliberativa, és el camí per evolucionar com a societat, com a poble, com a país. Impulsar una nova política de veritat, una política de la col·laboració per mitjà de la qual es retorni el paper primordial als ciutadans. Democràcia deliberativa vol dir que la ciutadania participa en el debat de la presa de decisions, i com més hi participa més aprèn, més es responsabilitza, més se sent partícip de les seves decisions. D'aquesta manera el poder de la ciutadania provoca i promou la creativitat i una democràcia real.

Ara bé, aquest canvi del qual els parlo no arribarà només per mitjà de l'aprofitament i l'ús de les eines que ens ofereixen les noves tecnologies. Cal un esforç i un compromís personal ferm i decidit mitjançant l'assumpció de valors i la presa de determinacions. Aquesta transformació arribarà si tots ens la creiem i ens mentalitzem que és possible, i si a més tots treballem per modificar els patrons de comportament assumint aquests valors dels quals els parlava, que són els valors que han perdurat al llarg de la història de la humanitat. I això és essencial.

L'educació i la formació en valors, valors socials i culturals com la igualtat, el respecte o la responsabilitat compartida, ens ajudaran a arribar a aquest estadi de la nova democràcia. Perquè l'educació ens fa capaços de crear una societat justa i més equilibrada, respectuosa amb la diversitat, i és precisament aquesta educació la que ens ofereix les possibilitats d'elecció, de canvi, fins i tot de modernitat.

Per tant, per aprofitar aquesta oportunitat d'obrir nous canals de relació directa que facilitin la comunicació i l'entesa entre els pobles i entre la ciutadania i els polítics hem de saber aprofitar aquestes noves eines que tenim a les mans, creure-hi i fer-les servir, però sobretot tenint en compte, i donant-hi valor, tota una sèrie de valors que en aquests moments són damunt la taula.

Aquest és un dels grans reptes de futur que té la societat global; aquest és un dels grans reptes que té Catalunya en aquests moments; aquest també és un dels grans reptes que té el poble gitano.

Ens uneix un present de convivència i respecte, i sobretot ens uneix un futur ple de desafiaments i de reptes que hem de saber superar tots junts.

But palikerav te aven katka thaj la'chi tumari rãt savorenqe.

Moltes gràcies per ser aquí i que tinguin un bon dia.